
Politička misao i razvoj politologije u Hrvatskoj

DEJAN JOVIĆ

Ovaj broj *Političke misli* pojavljuje se na pedesetogodišnjicu izlaska prvog broja, koji je objavljen u proljeće 1964. godine. Držali smo da je tom prigodom potrebno osvrnuti se na doprinos kojeg je naš časopis dao razvoju političke znanosti i njenih pod-disciplina, kao i srodnih disciplina. *Politička misao* je dugo bila jedini politološki časopis u Hrvatskoj – ali i šire: jedini u tadašnjoj Jugoslaviji. Već je i samom tom činjenicom postao – a i u današnjim je okolnostima ostao – središnje mjesto objavljivanja na vlastitom jeziku za naše politologe. Stoga se slobodno može reći da je on, zapravo, presudno oblikovao hrvatsku politologiju – naročito u istraživačkom smislu. Ono što je Fakultet političkih znanosti (odnosno: Fakultet političkih nauka, kako se inicijalno zvao) bio za obrazovanje mladih politologa, to je časopis bio za formiranje i razvoj politoloških istraživanja.

Već prvi brojevi *Političke misli* pokazali su da časopis ima ambiciju profilirati se kao akademski, iako se u tim prvim godinama – a dijelom i kasnije – povremeno bavio i pitanjima nastavnih planova i programa, koncipiranja studija političkih znanosti i odnosa prema drugim disciplinama. Sastav prve redakcije *Političke misli* pokazuje da je prvotna ambicija bila da se djeluje na širem – tada jugoslavenskom – prostoru. No, već nakon prvih nekoliko brojeva, redakcija se u potpunosti “udomila” pri Fakultetu političkih znanosti. Postao je to, prije svega, fakultetski časopis. No, bio je – u nekim trenucima više a u drugima manje – otvoren i za druge. To se, naročito, odnosi na pete brojeve, koji su pokrenuti na engleskom jeziku 1995. godine.

Kao i svaki časopis koji iza sebe ima 50 godišta, i *Politička misao* imala je svojih uspjeha i neuspjeha. Bilo je tema o kojima se pisalo, i onih o kojima se nije pisalo. Bilo je razdoblja i područja u kojima je časopis bio sasvim suvremen, ali i onih u kojima je značajno zaostajao za istodobnom inozemnom produkcijom. Pokušaji da se izmahnemo stalno prisutnoj politizaciji, koja čak i danas atakira na autonomiju akademske sfere, bili su ponekad uspješniji, a ponekad neuspješni. Bilo je članaka

kojima se – čak i iz ove polustoljetne perspektive – možemo ponositi. Ali i onih za koje bi bilo bolje da nikad nisu objavljeni. No, u svakom životu, kao i u svakoj povijesti institucija, ima takvih momenata.

Pedesetogodišnjicu izlaska prvog broja željeli smo obilježiti jednim sveobuhvatnim kritičkim pregledom, pa i analizom članaka objavljenih u *Političkoj misli* u ovaj 201 broj, koliko je objavljeno u tom razdoblju. Namjera je bila – istaći doprinos koji je časopis dao razvoju politologije u Hrvatskoj, ali i kritički identificirati nedostatke i praznine. Pozvali smo kolege, uglavnom s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, da se pridruže ovom pokušaju pisanja intelektualne biografije jednog časopisa.

U toj smo namjeri, ponovno, uspjeli samo djelomično. Objavljujemo šest članaka, u kojima se o *Političkoj misli* govori kroz analizu pisanja o javnim politikama (Krešimir Petković), o političkoj sociologiji u Hrvatskoj (Marko Kovačić), o međunarodnim odnosima (Đana Luša), komparativnoj politici (Mirjana Kasapović, Danijela Dolenc i Dario Nikić Čakar), političkoj geografiji, geopolitici i geostrategiji (Marta Zorko) te o komunikacijskim i medijskim studijama (Zrinjka Peruško i Dina Vozab). Iako su područja koja smo time uspješno pokrili iznimno značajna, ipak i u ovom slučaju nismo uspjeli izbjeći određene “praznine”. Do zaključenja ovog broja, nažalost, nismo dobili članke o političkoj teoriji, o istraživanjima u području sigurnosnih studija, o političkoj ekonomiji te o nacionalnom i s time povezanim pitanjima. Sveobuhvatni pregled pisanja *Političke misli* morao bi, također, uključiti i osvrt na članke koje je časopis objavljivao o jugoslavenskom, a kasnije hrvatskom političkom sustavu, o povijesti ideja i ideologija – a možda i o još ponekoj temi.

No, to ostaje za neku drugu priliku – možda na neki sljedeći jubilej, ili u nekoj posebnoj tematskoj cjelini, jednom kad se takve analize dovrše. Zahvaljujući tome što smo sve članke ikad objavljene u *Političkoj misli* učinili dostupnima svim čitateljima – i to tako što smo ih postavili na portal hrvatskih znanstvenih časopisa Hrčak – dovršenje intelektualne povijesti *Političke misli* bit će jednostavnije nekim budućim istraživačima nego što je bilo nama.

Na 50-godišnjicu izlaska prvog broja *Politička misao* pokrenula je i svoj portal, odnosno *web*-stranicu www.politickamisaohr.hr. Želimo biti ne samo mjesto objavljivanja akademskog časopisa nego također i otvoreni za analitičke članke o aktualnim događajima, te za dinamičnije rasprave – koje su danas, zahvaljujući razvoju interneta, moguće gotovo bez ikakve vremenske zadržke. Časopis i dalje ostaje naš glavni “proizvod” – no, portal je način da povećamo čitanost časopisa, te da time povećamo i njegov utjecaj na čitatelje koji nisu nužno samo znanstvenici, studenti i nastavnici politologije. Kad se radi o čitanosti, s osjećajem ponosa ističemo da je *Politička misao* danas četvrti najčitaniji akademski časopis u Hrvatskoj – u kon-

kurenciji 353 časopisa, koliko ih trenutno izlazi. U zadnjih godinu dana, s devetog smo mjesta došli na četvrto – a među časopisima iz društvenih znanosti na drugo.

Sve ove inovacije pokazuju da je *Politička misao* otvorena za nove inicijative i spremna na nove korake. Ne zaziremo od otvaranja ni prema prošlosti (čak i kad se radi o nama samima) ni prema budućnosti. Broj koji objavljujemo – koliko god bio nesavršen, a jednim dijelom možda i “nedovršen” – svjedoči o toj namjeri.